

pe 19.1.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriölle
(jossa dnrot OKM/30/592/2017 ja OKM/12/022/2017)
kirjaamo@minedu.fi

Tiedoksi Opetushallitukselle
(jossa toivon tästä samasta asiasta 7.4.2017 alkaen tiedoksi lähettämieni asia-
kirjojen päätyneen johonkin samaan dnroon)
kirjaamo@oph.fi

**Neljäs täydennys Pääkaupunkiseudun ateistit ry:n esitykseen oppi-
velvollisuusiän ylittäneiden perusopetusta koskevan perusopetus-
lain 46 §:n muuttamisesta: Opetushallituksen ohjeesta 12.1.2018**

Opetushallituksen asiakirjan *Ohje perusopetuksen uskonnon ja elämäntat-
somustiedon sekä esiopetuksen katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä us-
konnollisista tilaisuuksista esi- ja perusopetuksessa* (12.1.2018; OPH-56-2018)
johdanto sisältää seuraavan: ”Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuk-
sessa huoltajan sijasta valinnoista päättää eräin jäljempänä mainituin poik-
keuksin kuitenkin opiskelija itse.” Ainoa poikkeus on seuraava (luvussa 1.1
sivulla 2): ”Oppivelvollisuusiän ylittäneille järjestettävässä perusopetuksessa
opiskelijalle, joka on täyttänyt 18 vuotta, opetetaan hänen valintansa mu-
kaisesti joko uskontoa tai elämäntatsoimustietoa.” Kyseiset valinnat koskevat
uskonnon ja elämäntatsoimustiedon opetusta (luku 1.1), oppilaitoksen juh-
lista poistumista uskonnollisten osien ajaksi tai niistä kokonaan pois jäämis-
tä (luku 3.1) sekä uskonnollisiin tilaisuuksiin ja toimituksiin osallistumista
tai osallistumattomuutta ja samalla mahdollisiin vaihtoehtoisiin tilaisuuksiin
osallistumista (luku 3.2 ja luku 4).

Näin ollen tämä ohje valmiiksi toteuttaa yhdistyksemme esityksen perus-
opetuslain 13 §:n osalta [perustelujemme kohta 18) Uskonnon ja elämäntat-
somustiedon opetus] sekä myös perustuslain 11 §:n suhteen [perustelujemme
kohta 18m) Perinteiset juhlat ja uskonnolliset tilaisuudet: Opetushallituksen
ohjeet].

Toisaalta opetus- ja kulttuuriministeriön vastauksessa (13.12.2017; OKM/
12/022/2017) eduskunnan oikeusasiamiehelle allekirjoittaneen Opetushalli-
ituksen 12.6.2017 määräämistä Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitel-
man perusteista tekemän kantelun johdosta todetaan seuraavaa: ”Opetus-
ja kulttuuriministeriö tarkistaa vuoden 2018 alussa voimaan tulevan perus-
opetuslain 46 §:n säännöksen lakiviittaukset [joilla tarkoitettaneen kuiten-
kin viittauksia saman perusopetuslain muihin säännöksiin]. Tarpeenmukai-
set säännösmuutosesitykset on tarkoitus antaa vuoden 2018 aikana ja ope-
tussuunnitelman perusteita päivitetään säännösmuutosten mukaisesti.”

Yhdistyksemme esityksen kannalta on tietysti toivottavaa, että päinvas-
toin 46 §:ää muutetaan niin, että sitten ei tarvitsisi muuttaa jo oikeaan suun-
taan edenneitä opetussuunnitelman perusteita eikä erityisesti myöskään yllä
tarkastelemaani Opetushallituksen uutta ohjetta!

Opetushallituksen ohje 12.1.2018 sisältää myös maininnan (sivulla 3), et-
tä eräät koulut ovat järjestäneet eri katsomusaineiden opetusta samassa ryh-
mässä. Yhdistyksemme vastustaa ehdottomasti sellaista valitettavaa uskon-
nonvapauden vastaista käytäntöä. Ohje sisältää kylläkin maininnan, että eri
uskontojen ja elämäkatsomustiedon opetus voidaan järjestää samassa ope-
tusryhmässä vain rajatuilta osin.

*Olisi hyvin toivottavaa, että oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusope-
tuksessa elämäkatsomustieto, sen yksi ainoa pakollinen kurssi, opetetaan
aina tyystin erillään eri uskontojen opetuksesta. Voimassa olevien opetus-
suunnitelman perusteiden mukaan (sivu 174) elämäkatsomustiedon opiske-
lu ja sisällöt sopivat hyvin oppiainerajat ylittäviin projekteihin ja integroi-
taviksi muiden oppiaineiden kuten äidinkielen ja yhteiskuntaopin opintojen
kanssa. Ei siis uskonnon opintojen. Tämä sisältää vahvan näkemyksen elä-
mäkatsomustiedon oppiaineesta siitä itsestään päin katsoen, ja sitä tuli-
si kunnioittaa. Linaan elämäkatsomustiedon oppiaineen tehtävää opetus-
suunnitelman perusteista (luku 9.3.5, sivu 172): ”Katsomuksia, inhimillisiä
käytäntöjä ja niitä koskevia merkityksiä pidetään yksilöiden, yhteisöjen ja
kulttuuriperinnön vuorovaikutuksen tuloksina.” Eri uskontojen opetuksessa
lähestymistapa katsomuksiin on aivan toinen.*

Allekirjoitus (kynästä): Matematiikan dosentti Jouni Luukkainen
puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry [www.ateistit.fi]
Wallininkuja 2 C 53, 00530 HELSINKI
p. 045 2129 763; jouni.luukkainen@helsinki.fi